

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

KOD UCZNIĄ

KONKURS HISTORYCZNY

DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

I ETAP SZKOLNY

12 października 2015 r.

Ważne informacje:

1. Masz 60 minut na rozwiązanie wszystkich zadań.
2. Pisz długopisem lub piórem, nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz ponownie.
3. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu na to przeznaczonym. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis osoby sprawdzającej		

ZADANIE 1. (0-1 pkt.)

Przeczytaj tekst i wykonaj polecenie .

Gdy zaś on (na to) przystał, że porzuci ów zwyczaj pogański i przyjmie sakramenta wiary chrześcijańskiej, pani owa przybyła do Polski z wielkim orszakiem (dostojników) świeckich i duchownych, ale nie pierwej podzieliła z nim łożę małżeńskie, aż powoli a nie pilnie zaznajamiając się z obyczajem chrześcijańskim i prawami kościelnymi, wyrzekł się błędów pogaństwa i przeszedł na łono matki – Kościoła.

T. Maresz, K. Juszczyk „Historia w tekstach źródłowych”, Toruń 1994, s. 85.

Wskaż poprawne zakończenie zdania.

Opisane wydarzenie doprowadziło państwo Mieszka I do:

- A) zawarcia sojuszu z Czechami przeciwko panom saskim.
- B) wzmocnienia zależności politycznej od cesarstwa.
- C) włączenia do Kościoła zachodniego i łacińskiej Europy.
- D) wyprawy zbrojnej na Ruś Kijowską.

ZADANIE 2. (0-4 pkt.)

Zaznacz, które zdanie jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F).

A.	Polska organizacja kościelna powstała w wyniku pielgrzymki cesarza Ottona III do Gniezna.	
B.	Na zjeździe w Merseburgu Bolesław Krzywousty złożył cesarzowi hołd lenny ze wszystkich podległych mu ziem.	
C.	Władysław Łokietek został koronowany w Krakowie przez prymasa Polski.	
D.	Grody Czerwieńskie po raz pierwszy włączył do Polski Bolesław Szczodry.	

ZADANIE 3. (0-1 pkt.)

Na podstawie mapy wykonaj polecenie.

Dokończ zdanie.

Mapę Państwa Gnieźnieńskiego wykonano na podstawie opisu zawartego w

- A) akcie ugody w Krewie.
- B) *Księdze henrykowskiej.*
- C) *Dagome iudex.*
- D) *Żywocie św. Stanisława.*

ZADANIE 4. (0-3 pkt.)

Przeczytaj uważnie poniższe teksty. Na podstawie zawartych w nich informacji podaj imiona i przydomki władców Polski, o których jest tu mowa.

A) *Księżę Polski, trybutariusz naszych królów, którego Państwo już zdawna było podbite i przemienione, gdy spostrzegł, że nasi panowie, zajęci sprawami domowymi, nie mają wolnej ręki do wojowania z cudzoziemcami(...) przywłaszczył sobie godność i imię królewskie, przywdział koronę i w sam dzień Bożego Narodzenia poświęcił go piętnastu biskupów.*

T. Maresz, K. Juszczak „Historia w tekstach źródłowych”, Toruń 1994, s. 93-94.

Korona (...) była papieską nagrodą dla sojusznika i miała być czytelnym znakiem, że to papież jest dysponentem królewskiej godności.

S. Szczur, „Historia Polski. Średniowiecze.”, Kraków 2002 r., s. 112.

.....

B) król Karol (...) zanim obiecał dać poparcie zbrojne, zapytał, jakiej w zamian zapłaty lub nagrody ma się spodziewać. Król Kazimierz (...) przedstawił Karolowi, królowi Węgier, że na wypadek, gdy nie będzie miał syna (już miał dwie córki) (...) chce naznaczyć jako następcę swego, najdroższego w państwie polskim, jego pierworodnego syna.

T. Maresz, K. Juszczak „Historia w tekstach źródłowych”, Toruń 1994, s. 111.

.....

C) W myśl układów zawartych przez króla ze społeczeństwem dla wszystkich było jasne, że tron (...) obejmie jeden z jego dwóch synów. (Najstarszy) królewicz liczył w chwili śmierci ojca dziesięć lat, a przywilej (...) przewidywał koronację dopiero po jego dośnięciu do lat sprawnych. Brakowało więc całych pięciu lat.

S. Szczur, „Historia Polski. Średniowiecze.”, Kraków 2002 r., s. 506.

(...) ceremonię (koronacyjną) poprzedziła wielka narada (...), która w istocie przekształciła się w dyskusję o elekcji nowego władcy. Opory części zebranych zostały przełamane, gdy królowa Zofia wraz z doradcami królewskimi zgodziła się zaręczyć (...), że młody władca po dośnięciu do pełnoletniości potwierdzi wszystkie prawa Królestwa Polskiego.

„Polska. Dzieje cywilizacji i narodu.” pod red. M. Derwicha i A. Żurka, T. 3, Warszawa-Wrocław 2003, s. 32.

.....

ZADANIE 5. (0-1 pkt.)

Zaznacz poprawne zakończenie zdania.

Małżeństwo piętnastoletniego syna Władysława Łokietka z Aldoną córką wielkiego księcia litewskiego Gedymina, która na chrzcie przyjęła imię Anna, przypieczętowało sojusz skierowany przeciwko:

- A) Królestwu Czeskiemu.
- B) Księstwu Halickiemu.
- C) Królestwu Węgierskiemu
- D) Zakonowi Krzyżackiemu.

ZADANIE 6. (0-2 pkt.)

Wskaż wydarzenie chronologicznie pierwsze (wpisz cyfrę 1) i to, które jest ostatnie (wpisz cyfrę 4).

- A) Zawarcie sojuszu polsko-węgierskiego umocnionego małżeństwem Karola Roberta z Elżbietą Łokietkówną .....
- B) Koronacja Władysława Jagiellończyka na króla Węgier w Białogrodzie. ....
- C) Elekcja na króla Czech Władysława Jagiellończyka. ....
- D) Uzyskanie dla arcybiskupów gnieźnieńskich godności prymasa Polski. ....

ZADANIE 7. (0-3 pkt.)

Przeczytaj uważnie teksty. Napisz, o jakich wydarzeniach mowa - podaj datę (rok).

A) *Następnie wymieniony tu książę (...) przyrzeka także kraje swoje Litwy i Rusi wieczyście wcielić do Korony Królestwa Polskiego (...)*

T. Maresz, K. Juszczak „Historia w tekstach źródłowych”, Toruń 1994, s. 115.

wydarzenie: ..... ; data (rok): .....

B) *Ustalono, że Jagiełło przekaze Witoldowi dożywotnio władzę wielkksiążęcą w Wielkim Księstwie Litewskim (...). Książę miał zaprzysiąc wierność Koronie Królestwa i udzielić Polsce pomocy przeciwko (...) jej wrogom.*

S. Szczur, „Historia Polski. Średniowiecze.”, Kraków 2002 r., s. 485.

wydarzenie: ..... ; data (rok): .....

C) *„ziemie litewskie (...) zgodnie z wolą, zezwoleniem i zgodą baronów, panów, bojarów ponownie wcielamy, (...) przywłaszczamy, (...) sprzymierzamy i na wieki jednoczymy ze wspomnianym Królestwem Polskim.” Jednakże odrębność państwowa Litwy została wyraźnie podkreślona przez utrzymanie instytucji wielkiego księcia.*

„Polska. Dzieje cywilizacji i narodu.” pod red. M. Derwicha i A. Żurka, T-3, Warszawa-Wrocław 2003, s. 25.

wydarzenie: ..... ; data (rok): .....

ZADANIE 8. (0-1 pkt.)

Wskaż poprawne dokończenie zdania.

Bolesław Chrobry nie włączył do Polski

- A) Grodów Czerwieńskich.
- B) Moraw i Słowacji.
- C) Czech.
- D) Związku Wieleckiego.

ZADANIE 9. (0-3 pkt.)

Na podstawie mapy wykonaj polecenia.

Dokończ zdania.

- A) Ziemie przyłączone do Polski na drodze pokojowej przez Kazimierza Wielkiego zostały oznaczone na mapie literą: .....
- B) Król Kazimierz Wielki wydał odrębne statuty praw dla ziem oznaczonych na mapie literami:.....

ZADANIE 10. (0-1 pkt.)

Wskaż poprawne dokończenie zdania.

W II połowie XIII wieku w Kościele polskim widać wyraźny wzrost narodowych tendencji, ponieważ arcybiskup Jakub Świnka:

- A) wspierał misje chrystianizacyjne prowadzone w Prusach.
- B) kanonizował biskupa krakowskiego Stanisława Szczepanowskiego.
- C) wskrzesił kult św. Wojciecha i nakazał głoszenie prawd wiary w języku polskim.
- D) popierał cudzoziemców przy obejmowaniu beneficjów kościelnych.

ZADANIE 11. (0-3 pkt.)

Ilustracja przedstawia obraz Bronisława Abramowicza *Uczta u Wierzyńka*.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/40/Abramowicz_Uczta_u_Wierzyńka_1876.jpg

Rozstrzygnij, czy zdanie jest prawdziwe czy fałszywe wpisując prawda lub fałsz w wykropkowane miejsca.

- A) Wydarzenie przedstawione na ilustracji miało miejsce w 1364 r. ....
- B) Podczas zjazdu krakowskiego snuto plany krucjaty do Ziemi Świętej. ....
- C) Król polski przyjmował wyrok arbitrów w sporze polsko-krzyżackim. ....

ZADANIE 12. (0-3 pkt.)

Przeczytaj uważnie poniższe cytaty, a następnie do każdego z nich przyporządkuj autora.

Wyboru dokonaj spośród postaci wymienionych w ramce.

A) *Królestwa swego dzielnie bronił. Krzyżacy bowiem, widząc jego potęgę i przedsiębiorczość, ziemię kujawską i dobrzyńską, które zajęli za czasów jego ojca, na powrót mu oddali i zawarli z nim pokój wieczysty.*

T. Maresz, K. Juszczak „Historia w tekstach źródłowych”, Toruń 1994, s. 107

.....

B) *Nie należy niepokoić ani osób, ani majątków niewiernych, którzy chcą spokojnie żyć między chrześcijanami[...]. Grzeszy więc władca, który pozbawia majątków bez przyczyny, albowiem nawet papieżowi nie wolno im dóbr odbierać. Niewiernym wolno bez popełniania grzechu władać posiadłościami i majątkami oraz dzierżyć władzę, gdyż wszystkie te rzeczy stworzone zostały nie tylko dla wiernych [chrześcijan], ale dla wszystkich istot rozumnych.*

S. Roszak, "Śladami przeszłości" podręcznik do historii kl. II gimnazjum, Warszawa 2013, s. 41

.....

C) *Nie tajno, miłoścy królu, tobie i twojej radzie,[...] ile krzywd i niegodziwości, ile zniewag i sromoty [wstydu] naddziadowie i ojcowie nasi, a na koniec my sami wycierpieliśmy od mistrza i zakonu pruskiego.[...] przeto udajemy się do Majestatu twego z prośbą, abyś nas raczył przyjąć za twoich i królestwa twego [...] poddanych i hołdowników, i wcielił do Królestwa Polskiego, od którego jesteśmy oderwani.*

T. Maresz, K. Juszczak „Historia w tekstach źródłowych”, Toruń 1994, s. 119-120

.....

Wincenty Kadłubek, Jan Bażyński, Jan Długosz, Janko z Czarnkowa, Paweł Włodkowic
---

ZADANIE 13. (0-4 pkt.)

Rozstrzygnij, czy zdanie jest prawdziwe - P czy fałszywe - F.

A. W czasach panowania ostatnich Piastów Polska była monarchią patrymonialną.	
B. Władysław Warneńczyk odnowił unię personalną Polski i Litwy a następnie przekształcił ją w unię realną.	
C. Kazimierz Jagiellończyk wydał akt inkorporacji Prus do Korony, co oznaczało wojnę Polski z zakonem krzyżackim.	
D. Władysław II Jagiellończyk rywalizował z bratem Janem Olbrachtem o koronę węgierską.	

ZADANIE 14. (0-1 pkt.)

Wskaż wydarzenie, które nie miało miejsca podczas wojny trzynastoletniej.

- A) bitwa pod Świecinem
- B) zdobycie Malborka
- C) przeprawa przez Wisłę pod Czerwińskiem
- D) zwycięstwo nad flotą krzyżacką na Zalewie Wiślanym

ZADANIE 15. (0-2 pkt.)

Wskaż poprawną definicję ustroju obowiązującego w średniowiecznej Polsce.

1. Monarchia patrymonialna - .....
  2. Monarchia stanowa- .....
- A) Forma władzy cechująca się przechodzeniem tronu z ojca na syna.
  - B) Władca traktuje terytorium państwa jako swoją własność odziedziczoną po przodkach.
  - C) Władzę monarchy ograniczają przywileje dla rycerstwa i duchowieństwa, czasami mieszczaństwa.
  - D) Forma władzy, gdzie król wstępuje na tron z wyboru przez jeden ze stanów np. szlachtę.

ZADANIE 16. (0-4 pkt.)

Do wymienionych władców z dynastii piastowskiej dopisz nazwy ziem, które przyłączyli do Polski na drodze zbrojnej. Nazwy ziem wybierz spośród podanych w ramce.

- a) Bolesław Chrobry- .....
- b) Kazimierz Odnowiciel- .....
- c) Bolesław Krzywousty- .....
- d) Kazimierz Wielki- .....

Śląsk; Mazowsze; Ruś Halicka; Miłsko i Łużyce; Grody Czerwieńskie; Pomorze Zachodnie

ZADANIE 17. (0-3 pkt.)

Na podstawie ilustracji wykonaj polecenia.

Konkurs historyczny- etap szkolny

A) Dokończ zdanie.

Postacią przedstawioną na wszystkich ilustracjach jest .....

B) Nazwij zabytek, z którego pochodzą przedstawione sceny.

.....

C) Podaj wiek powstania tego zabytku.

.....

BRUDNOPIS